

САСТАВЉАЊЕ ТАКТИЧКИХ ЗАДАТАКА

О састављању тактичких задатака досада није довољно писано тако да они другови који нису имали прилике да се чешће баве овим радом наилазе на знатне тешкоће и губе много времена. Због тога сматрам да нека моја лична искуства и мишљења по овом питању могу бити од користи.

Тактички задатак треба саставити за свако занимање из примењене тактичке наставе, а пошто су та занимања врло различита по циљу, обиму и условима извођења, разумљиво је да и тактички задаци и њихове претпоставке морају бити различити, мада имају и неке заједничке особине. Зато, ако добро схватимо општи метод састављања задатака, лакше ћемо се снаћи у сваком посебном случају.

При постављању задатка треба решити многе проблеме који би се могли груписати у *опште поставке*, које нису непосредно везане за састављање задатка, и у *питања* која се односе на састављање задатка у ужем смислу. Тежиште разматрања у овом чланку биће усмерено на други део питања, док ће се опште поставке додиривати само у најнеопходнијој мери.

У општим поставкама треба у главним цртама одредити оквире у којима ће се задатак састављати, као што су: коме је задатак намењен, колико се времена предвиђа за његову прораду, када ће се решавати, са каквим материјалним могућностима, ко ће све учествовати у његовој разради, какве ће бити теме, какви се временски, земљишни, мирнодопски и тактички услови предвиђају и каква ће се наставна питања прорађивати. Решавање ових општих поставки може се вршити различитим редом, али на крају сва та питања морају бити правилно усклађена, као на пример: време са материјалним могућностима, теме са слушаоцима и током наставе, итд.

Опште поставке, начелно, одређују они органи који су надлежни да одреде разрађиваче задатака. Иако би било корисно да опште поставке и разраду задатака врше иста лица, ипак се то најчешће не може остварити. Свакако, треба тежити да састављање задатка врше она лица која ће га и прорађивати са слушаоцима, пошто она имају најбољи увид у њихове способности и у ток наставе. У овом случају биће корисно да се опште поставке не одређују сувише круто, већ да се и састављачима задатака остави извесна слобода за прилагодбавање стварном току наставе. Но, без обзира на удео састављача

задатака у решавању општих поставки, они их пре почетка рада морају у потпуности схватити. Ако састављачи морају и да решавају задатке са слушаоцима, онда они на основу општих поставки треба да у виду распореда занимања саставе и планове за прорађивање тих задатака. Они такође треба да се претходно лично припреме и да у потребној мери употпуне своја знања из области теорије одређене темом задатка и наставним питањима. Најпогодније би било да у оквиру те припреме израде и концепт теориских предавања која треба да претходе решавању задатака.

За сваки поједини задатак треба поставити и оформити основну замисао и оформити сам задатак.

Постављање и разрада основне замисли

Има разних гледишта о томе одакле треба почети. Неки сматрају да је најбоље поћи од замишљеног маневра који се очекује као целисходно решење задатка и према тој замисли тражити одговарајуће земљиште. То може бити корисно ако имамо у виду неки специфичан маневар који желимо спровести, али су то изузетнији случајеви. По моме мишљењу, поставци задатка не би требало прилазити са сувише одређеном замисли о најбољем начину његовог решења, јер би могло отежати не само поставку задатка, већ и његово решење, пошто се под утицајем унапред створене замисли понекад не могу довољно објективно сагледати друге могућности решења.

Други, опет, сматрају да је најправилније ако се почне најреалнијим обостраним замислима плавих и црвених од почетка операције, да би се кроз њен најлогичнији развој дошло до земљишног отсека и временског момента у оквиру којих би се могло наћи место својој поставци. Ово би се понекад могло прихватити код задатака који се решавају близу граничних зона, али при томе треба имати у виду да су тактичке комбинације толико разноврсне да би се једва могло претпоставити да ће се нека одиграти потпуно онако како је замишљена.

Искуство у приличној мери потврђује да је за поставку задатка у највише случајева најпогодније поћи од *избора земљишта*, јер је земљиште елемент који се не може битно мењати, већ се мора узети онакво какво је. Ако бисмо поставили исувише прецизне захтеве у погледу тога какво би оно требало да буде, имали бисмо заиста великих тешкоћа при избору, те је питање да ли бисмо уопште успели да нађемо нешто што би нам потпуно одговарало. Међутим, остали елементи ситуације могу се лако мењати и подешавати према наставним циљевима и другим потребама — наравно, не произвољно, већ у границама оперативне и тактичке логике.

При избору земљишта често би могло бити чак и штетно ако бисмо се унапред оријентисали на одређену варијанту решења. Задатак ће бити најчешће далеко поучнији и интересантнији ако при избору земљишта имамо у виду неколико могућих варијанти решења. Која би од њих у склопу целокупне ситуације била најпогоднија треба и за састављача задатка да остане неизвесна све док после дефини-

тивног оформљења задатка он сам са својим разрађивачима, а у извесној мери и слушаоцима, не изврши детаљну процену ситуације.

То, наравно, значи да састављач при избору земљишта треба да има извесне претставе о томе како би оно стварно требало да изгледа. Зато, још у току разматрања општих поставки треба поставити основне захтеве о томе да ли земљиште треба да буде планинско или друкчије, да ли да буде неки одвојени правац; да ли река за форсирање треба да буде шира или ужа, а ширина фронта већа или нормална; да ли мирнодопски услови изласка на земљиште треба да буду погоднији или мање погодни (ако се предвиђа излазак на земљиште) и сл. Управо са тако формираним закључцима састављач и приступа избору погодног земљишта.

Пре конкретног избора земљишта у оквиру потреба јединице за коју задатак састављамо треба извршити *избор шире просторије*. То може бити читава државна територија или неки од граничних фронтава, или ближа околина гарнизона у коме ће се задатак решавати. Препоручљиво је да се за изабрану просторију одмах тражи и надлежно одобрење како би се избегао некористан рад, уколико избор не би био одобрен. После тога треба приступити *избору уже просторије* која треба да обухвати правац дејства јединице са ширењем десно и лево до приближних граница зоне дејства и дубином која обухвата просторију претстојећих борбених дејстава јединице проширену у обе стране до граница могућих варијанти развоја тих дејстава. Према величини јединице и претстојећих дејстава та просторија може бити већа или мања. Избор уже просторије треба вршити на картама ситнијих размера, обично 500.000 или 200.000. Прво треба тражити погодне правце на којима се могу наћи неколико згодних линија евентуалног фронта или сукоба, а затим оценити њихову погодност у погледу ширине зоне. При томе, начелно, треба давати предност оним правцима који пружају богатији избор могућих варијанти тактичких решења задатка. Даље, треба водити рачуна о могућности остварења жељеног односа наше јединице према суседима и о могућности уклапања њене ситуације, у логичне оперативне оквире.

Не треба се одмах задовољити само једном на први поглед погодном просторијом, већ треба пронаћи још неколико просторија да би се њиховим међусобним упоређењем могла одредити она која је најбоља. При томе се већ треба служити картом крупније размере. При коначном избору уже просторије треба консултовати наставнике по родовима да ли је она погодна за спровођење њихових наставних питања и њихових занимања. Упоредо са тим треба у општим цртама тражити оперативне оквире за страну плавих и црвених у таквим размерама да се сва наставна питања наше јединице од почетка решавања до завршетка динамике могу у њима у потпуности и несметано одвијати. Но, преко тих граница начелно не би требало проширивати оперативне оквире. У тој фази рада не треба улазити у детаље, већ само у толикој мери колико је потребно да бисмо проверили да ли се дејства наше јединице на изабраној просторији могу укло-

пити у оперативну ситуацију. Начелно, за сваку тактичку радњу можемо наћи одговарајући природан оперативан оквир. Ако бисмо при томе ипак наишли на тешкоће, можемо мењати границе изабране просторије или евентуално прихватити неку нову њену варијанту. На тај начин, постављање замисли задатка било би завршено, тако да га на карти погодне размере можемо претставити у виду грубо повучене линије фронта или линије на којој ће се одвијати судари, са приближно повученим границама дејства наше јединице и евентуално грубим стрелицама које изражавају претстојећа дејства црвених и плавих. Затим, са тако оформљеном основном замисли треба ићи на реферисање ради њеног надлежног одобрења.

Када се на изложени начин у грубим цртама створи основна замисао, тек тада треба приступити њеној разради. Приликом те разраде она се мора детаљисати и оформити у толикој мери да може послужити за оформљење основног задатка, а евентуално и за дискусију пред неким форумом, односно за реферисање претпостављеном старешини. При томе, начелно, треба поставити ситуацију у моменту готовости за дејство сопствене јединице, затим почетну ситуацију у моменту пријема задатка или промене ситуације и предвидети обострана претходна дејства.

Ситуација у моменту готовости за почетак дејства наше јединице треба да обухвати детаљно протезање линије фронта и границе зоне дејства наше јединице, одлуку више јединице и задатак који је постављен нашој јединици, задатке суседа (њихове одлуке и распоред за њихово извршење), и задатке, распоред и стање непријатеља у почетку претстојећих дејстава.

Ситуација у моменту пријема задатка или промене ситуације треба да садржи протезање линије фронта, распоред, стање и дејства суседних јединица и непријатеља у моменту пријема наређења, распоред и стање наше јединице, придатих ојачања и средстава подршке при пријему наређења. Пре постављања ове ситуације треба извршити планску расподелу времена.

Најцелисходније је да се почне са разрадом ситуације у моменту готовости за почетак дејства пошто је она за решаваоца најчешће и најважнија, јер све претходне ситуације морају бити са њом усклађене и повезане.

Протезање линије фронта на којој ће отпочети претстојећа дејства може се у разним задацима разнолико поставити. Ако је то, на пример, линија фронта која је формирана у току претходних борбених дејстава, онда она обично не би била најповољнија ни за једну ни за другу страну. Зато се у таквим случајевима могу извршити извесне корекције претходним предузимањем локалних акција или напуштањем појединих тачака од стране јединица плаве и црвене стране, што треба имати у виду при поставци задатка. Линија фронта може бити одређена предњим крајем положаја који су изабрали плави или који је одредила виша команда црвених ради организације одбране,

при чему ће пружање линије фронта начелно бити повољније за ону страну која је и вршила њен избор.

Код неких задатака линија фронта на којој ће доћи до претстојећег сукоба зависиће од избора оних који ће и решавати те задатке. У тим случајевима треба разматрати неколико могућих варијанти њеног пружања. Овакви се случајеви нарочито појављују код задатака из области сусретних борби, код организовања одбране на брзу руку и код задатака на одвојеним правцима у којима команданти имају више слободе у одлучивању.

При детаљнијем одређивању линије фронта најпре треба бирати најмаркантније ослонце у центру и на крилима изабране просторије, а затим је повићи дуж читавог теренског отсека са свим топографским детаљима који су потребни за предвиђени задатак и продужити је десно и лево од наше зоне колико је потребно за оперативни оквир задатка. При њеном дефинитивном избору треба увек разматрати више варијанти.

Ако ће протезање линије фронта зависити од избора решаваоца задатка, треба је одредити само на суседним отсецима у таквом обиму какав би заиста био познат решаваоцу у моменту пријема задатка, тежећи при томе да се тиме не ограничава његова иницијатива при избору.

Ако, коначно, у моменту пријема задатка, решавалац још не би могао знати ништа прецизно о протезању линије фронта какво ће бити у почетку претстојећих дејстава, онда се код избора линије може ограничити на грубо одређивање неколико њених могућих варијанти, стим да се детаљи одложе за касније.

Ако је линија фронта настала као резултат претходних борби, онда се при одређивању ослонаца на неким местима могу дати извесне предности плавима, а на другима црвенима. При избору линије по могућству треба водити рачуна и о њеном односу према називима на карти, поготово на отсецима удаљенијим од зоне наше јединице, што ће се нарочито одразити на њеној текстуелној формулацији у задатку.

По завршеном избору линије фронта треба прећи на одређивање граница зоне дејства наше јединице. Код неких задатака јединици ће се давати само правац дејства, без наслона на суседе и без одређених граница, тако да се ту треба углавном ограничити на уочавање неколико могућих варијанти ширења отсека фронта да би се у потребној мери обезбедили бокови, мада ће то у оквиру тактике бити само ређи случајеви. При одређивању граница начелно треба прво одредити тачке у висини предњег краја до којих ће се простирати крила јединице, водећи рачуна да растојање тачака и њихова места у пуној мери омогућавају исцрпну прораду одређених наставних питања, да у исто време буду усклађене са тактичким нормама и да обезбеђују жељени однос са суседима у смислу веће или мање тактичке и оперативне зависности и повезаности. Следеће тачке треба бирати испред линије фронта на дубини са које ће се одређивати

задатак јединици. При томе треба водити рачуна о истим моментима као и при избору ранијих тачака. Затим се бирају тачке на одговарајућој дубини иза линије фронта и коначно још неколико најнужнијих међутачака да би границе биле довољно јасне.

Ако дејства јединице треба да уследе као иницијативна реакција на неки значајнији момент у промени ситуације, онда се уместо одлуке претпостављене команде и постављања задатка потчињеној јединици може изложити само та промена која је наступила у ситуацији. То значи да се одлука претпостављене команде не мора увек прецизирати у потпуности, ако то није потребно за наш задатак. С друге стране, често ће бити потребно да се формулише и одлука више претпостављене команде, нарочито онда када првопретпостављена команда није надлежна да регулише задатке оба суседа. Код формулисања задатка сопственој јединици треба избегавати сувише детаљне поставке, понекад ни у погледу циља, да би извршиоци имали што више слободе у начину извршења и да би процену ситуације морали што дубље захватати.

У неким задацима треба одредити задатке суседних јединица и понекад разрадити њихове одлуке и изнети њихов почетни распоред у претстојећем дејству. При томе такође не треба ићи у детаље преко граница које су нужне за спровођење нашег задатка. Исто тако треба одредити места и, у потребном обиму, задатке опште резерве или других ешелона виших јединица, затим подржавајућих партизанских и остављених или раније убачених јединица. А кад се на овај начин одреде све наше јединице треба их унети на карту и одмах нумерисати.

Док се при решавању задатака обично најпре разматрају задаци, распоред и стање непријатеља, дотле је при састављању задатака, по моме мишљењу, погодније да их разматрамо тек после постављања наших снага, јер ћемо тим путем према нашим замислима, наставним циљевима и потребама најлакше прилагодити ситуацију код непријатеља. Наравно, то не треба схватити сасвим буквално. Пошто смо још у општим поставкама решили питање непријатељске формације, то ћемо у овој фази рада имати у виду његову доктрину и остале карактеристике и обавезно настојати да непријатеља поставимо што реалније. Колико ће се при томе улазити у детаље зависи од задатка, али у сваком случају тих детаља треба да буде толико довољно да се динамика може одвијати без тешкоћа. После тога све податке о непријатељу такође треба унети на радну карту и нумерисати његове јединице. При одређивању односа непријатељских и наших снага треба применити сва своја знања и тактички осећај и у пуној мери користити обавештајне органе да би се за решавање задатка створили услови који највише одговарају стварним ратним условима.

Одређивањем линије фронта, граница зоне дејства, задатака и распореда наших и непријатељских делова, завршено је све што се односи на почетак претстојећег дејства наше јединице, тако да сада

све те податке можемо унети на посебну радну карту са распоредом обе стране и обостраним замислима.

*При постављању почетне ситуације у моменту када наша јединица прима задатак или података о ситуацији који изискују нову одлуку не можемо имати тако велику слободу као у току претходног рада. Јасно је да обе ове ситуације морају бити временски и просторно усклађене, тако да ову другу морамо прилагодити првој ситуацији која је већ готова. А пошто су обе ове ситуације временски међусобно повезане и зависне, треба претходно извршити *планску* расподелу времена, тј. одредити време готовости за претстојеће дејство јединице и време пријема задатка или извештаја на основу кога треба предузети дејство. Иако су то два основна временска термина, ипак овај план расподеле времена може обухватити и друге моменте који су значајни за поставку и решење задатка (на пример, кад је отпочела операција у којој ћемо учествовати, када је откривен какав податак о ситуацији код непријатеља и сл.).*

Време готовости не мора се увек одређивати „одозго“. У неким задацима и време готовости и време почетка дејства може одредити и командант наше јединице, али се и у таквим случајевима мора размотрити неколико могућих варијанти и према томе дати одговарајуће податке у ситуацији, на основу којих би се време могло одредити, на пример, почетак дејства суседа, отстојање јединице од полазног положаја, и сл.

Време пријема задатка или преокрета у ситуацији мора се ускладити са временом готовости и ситуацијом тако да јединица заиста може на време да отпочне дејство. При томе се ради увежбавања може давати краће или дуже време за припремни период. Исто-времено се може размотрити и питање на који је начин достављен задатак: на командантском извићању или на КМ, писмено или усмено и сл.

Сва горе наведена питања треба постављати и усклађивати упоредо са оформљењем ситуације у моменту пријема наређења. У оквиру те ситуације треба решити питање протезања линије фронта, распореда, стања и улоге непријатеља и наших јединица (обухватајући при томе и јединице ојачања), а понекад и делова суседних и подржавајућих јединица са којима ћемо садејствовати при извршењу задатка.

Линију фронта треба одређивати са утолико мање детаља уколико је ова удаљенија од стварне будуће линије, стим што се те линије могу и поклапати (у мањој или већој мери), нарочито у оним задацима код којих се обе стране већ налазе у непосредном додиру.

Распоред, стање и улога наших суседних јединица треба да буду што реалнији и да одговарају претстојећем задатку наше јединице, избегавајући сваку неприродност и намештеност.

Непријатеља треба распоредити на сличан начин као и код претходне ситуације и његов распоред ускладити са ситуацијом на-

ших снага, имајући у виду потребна прегруписавања или корекције у распореду.

Исто тако, *распоред и стање наше јединице и њених ојачања* треба ускладити са ситуацијом тако да се на време могу завршити све припремне радње (прегруписавање, смена, поседање положаја, излазак на полазни положај, итд.), а тиме би се и завршило конструисање ситуације у моменту пријема задатка.

Приликом разраде ситуације можемо наићи на тешкоће при њеном усклађивању са ситуацијом коју смо раније већ поставили. Те се тешкоће могу најлакше отклонити ако се изврши извесна коректура првостворене ситуације. Зато је потребно најпре пажљиво проверити да ли су обе ситуације правилно усклађене и отклонити евентуалне недостатке па тек после тога и ову ситуацију унети првенствено на посебну радну карту (а ако се обе ситуације уносе на исту радну карту, онда их треба учртати разним бојама).

Најзад, у оквиру разраде основне замисли, треба обрадити *обострана претходна дејства*, са циљем да се кроз њих прикаже карактер ранијих дејстава, затим извесна слика о темпу операција, о моралном односу снага, њиховој истрошености, и сл. У коме их обиму треба захватити зависи од задатка. Ако се задатак појављује само као детаљ у развоју једне веће операције, онда ће бити довољно ако се та дејства ограниче на почетак те операције. Ако би задатак улазио у оквир почетка почетне операције на неком од граничних фронта, онда о претходним дејствима не треба много говорити, али свакако треба дати концизнији осврт на претходну операцију ако се задатком отпочиње нека нова операција. У оквиру свих претходних дејстава треба допунити раније поменути временски план.

Оформљење основне замисли

Разрада основне замисли завршава се њеним оформљењем. Пошто је већи део садржаја већ унет на радну карту, односно на радне карте, на које смо учртали ситуације у моменту почетка дејства и у моменту пријема задатка, потребно је да оформимо још текстуелни део. Оформљење замисли треба да иде оним редом како би се догађаји и у стварности одвијали — дакле управо обрнутим редом од онога којим смо вршили разраду основне замисли. То значи да треба почети са претходним дејствима (начелно, прво плавих па црвених), избегавајући понављања, стим што податке о времену почетка и завршетка појединих догађаја треба узимати из плана времена. После тога, у наставку или у посебној тачки треба обрадити ситуацију која је владала у моменту пријема наређења или у моменту преокрета у ситуацији, позивајући се на радну карту да би се избегла текстуелна понављања онога што је већ графички претстављено. Потребне податке треба узети из плана расподеле времена, чиме би оформљење опште ситуације било завршено.

У посебној ситуацији се најчешће излаже добивени задатак са потребним детаљима о непријатељу, одлучи претпостављене команде, задацима суседа и задацима подржавајућих јединица или се може описати догађај који мења ситуацију и изискује доношење нове одлуке. На крају треба изнети распоред наше јединице и јединица ојачања и, евентуално, неке детаље (на пример, метеоролошке податке и сл.) који не би требало да оптерећују раније тачке.

Основна замисао се не мора тако систематски оформљавати у свим задацима. Тако, на пример, ако нам ова основна замисао служи само као лични материјал за лакше оформљење задатка или као материјал за усмено реферисање, онда се обично можемо задовољити само израдом радне карте са уцртаним поменути ситуацијама и са неколико прибелешки на ивици карте о плану времена. Али, ако разрада основне замисли мора бити припремљена и за шире дискусије, или ако мора бити писмено одобрена, мораће се разрадити у изнетој форми, при чему ипак треба тежити да се избегне све што је излишно и сва непотребна понављања.

Досадашњи рад је био ограничен на карту, поготово ако се задатак поставља за већу јединицу. Сада долази на ред провера на земљишту оних задатака код којих се предвиђа излазак на земљиште са слушаоцима. Изузетак од тога може бити нарочито код командантских путовања где наставници и решаваоци могу вршити командантска извиђања истовремено. При томе на терену треба проверити правилност протезања линије фронта (као и њене варијанте које могу доћи у обзир за почетак дејства) и границе зоне дејства наше јединице, а нарочито стање путева и радне тачке које могу доћи у обзир за командантско извиђање. Излазак се може истовремено искористити и за процену ситуације на земљишту. После провере разрађене замисли на земљишту треба издејствовати њено коначно одобрење.

Пре оформљавања задатка треба решити и питање карата. За мање јединице треба бирати карте крупнијих размера. У циљу што практичнијег рада при састављању и решавању задатака начелно се треба ограничити на четири или, највише, шест карата једне размере. Да би се то постигло понекад се за неки задатак могу узети карте и у две разне размере, при чему би карте ситније размере служиле за шириу оријентацију.

Оформљење задатка

Разрађеној замисли задатка треба дати одговарајућу форму да би се са њом упознали решаваоци. У разради замисли су са једнаким детаљима и у истоветним оквирима изнети подаци за плаве и црвене. Потпуно је логично да се сви ти подаци не могу у задатку ставити решаваоцима на расположење, већ само они са којима би решаваоци стварно могли бити упознати и у конкретној ситуацији. Осим тога, о непријатељу треба давати и нестварне, па и контрадикторне податке,

а о суседима само оно што би у датом моменту стварно било познато. Исто важи и за све остале податке. Са формалне тачке гледишта, оформљење задатака може бити врло различито: некад писмено, други пут графичко, понекад у комбинацији оба ова начина, а каткад и усмено. Систематизација задатка по ставовима и тачкама може бити такође различита, као што може бити веома различит и сам обим задатка. Начелно, задатак треба да има следећи редослед:

Наслов — у коме су наведени: број задатка, назначење коме је намењен, датум и подаци о картама (назив, година издања, раз-мера, итд.).

Потом, у посебној тачки или ставу, долази општа ситуација. Ту се обично почиње са непријатељем и најпре износе дејства која су претходила пријему задатка, затим ситуација у моменту пријема и коначно обострана дејства авијације. Садржај је у суштини исти као и код разраде замисли, само се разликује у томе што се овде дају оскуднији подаци, нарочито о непријатељу. При оформљењу треба тежити да се основни моменти у ситуацији што видније истакну и да се избегну сва непотребна понављања. Иако начелно прво треба ставити податке о непријатељу, ипак се само једном реченицом или ставом често могу дати карактеристике и непријатељске и сопствене ситуације.

После опште ситуације, у засебној тачки или ставу, обично се излаже посебна ситуација у којој се, као код разраде замисли, стилизује заповест или наређење претпостављене команде са евентуално неким новим подацима о непријатељу, делимичном одлуком претпостављене команде, са свим нужним подацима о суседима, ојачањима, задатку наше јединице, подржавајућим јединицама, резерви, позацини, КМ, итд. На почетку посебне ситуације обично се може ставити време и начин достављања заповести и рејон распореда наше јединице у моменту пријема задатка.

Иза посебне ситуације обично следи нов став или тачка у којој се износе они подаци које решавалац треба да зна, а којима не би требало оптерећивати општу или посебну ситуацију. Ту најпре долазе подаци о непријатељу (његова формација, стање, губици и у потребном обиму детаљи о распореду), затим подаци о стању наших снага (формација, попуњеност и стање наше јединице, њен распоред по непосредно потчињеним јединицама, подаци о прегруписавању, смени и родовима итд.) и, коначно, подаци о времену и атмосферским условима.

У последњој тачки или ставу се предвиђа у чијој улози, шта и у каквој форми треба решавати задатак и коме, где и када га треба предати. Осим тога, ту се могу навести и извесна методска упутства, литература коју треба прочитати и сл.

Тиме би оформљење задатка по општевојној линији било завршено. Код овог оформљења могу се десити пропусти због којих решаваоци могу наићи на непредвиђене тешкоће: на пример, нека се тачка тешко може наћи на карти, понека се поставка може двојако

схватити, на карти може бити неколико истих назива који могу навести на погрешне закључке, примену неких тактичких начела решаваоци могу друкчије схватити но што смо их ми схватили при постављању задатка, неких података може бити превише, других премало и сл. Састављачи задатака тешко могу сами да уоче све поменуте и сличне недостатке. Зато оформљене задатке треба да прочита још неколико лица, нарочито разрађивачи по родовима, како би открили што више недостатака. Да би њихове примедбе биле што реалније, они треба да се ставе у исте улоге као и решаваоци и да заједно са примедбама дају и своје варијанте решења начелно у најконцизнијој форми. Они истовремено могу дати примедбе и на оперативне оквире задатка, на његове тактичке поставке, на то да ли задатак одговара њиховим потребама, тј. да ли је погодан за спровођење њихових наставних питања и, коначно, допунске податке по родовима које треба накнадно унети у основни задатак. Састављачи задатка треба да проуче све дате примедбе и да га начелно на заједничком састанку са свима прегледачима дефинитивно ускладе и оформе.

На основу одобреног основног задатка, за поједина општевојна, а нарочито за родовска занимања, по потреби се могу давати и *допунски задаци*, било као прилози основног задатка било касније као посебни задаци. У прилозима уз основни задатак могу се давати обостране формације, шеме и разни други подаци.

Ако ће слушаоци решавати задатак у временски ограниченим условима, онда их у погледу претходног познавања ситуације треба поставити у сличне услове у каквим би били и стварни команданти у рату. У том случају, слушаоцима најпре треба дати само први део задатка у коме ће бити изложени општа ситуација, распоред јединице (евентуално и њених појачања) и сви други подаци који би могли бити познати пре давања задатка. После тога, тек у другом делу треба им дати конкретан задатак и све оне податке који су непосредно везани за задатак који слушаоци обично добијају на часу.

Овим не би био завршен рад састављача задатка. Напротив, он још треба да разматра и неке проблеме његовог решења, да евентуално разрађује методска упутства и да саставља супозиције за динамику, што је све тесно повезано са поставком самог задатка, али то, наравно, прелази оквире овог чланка.
